

concerto
BUDAPEST
zene szenvedéllyel

LÁSZLÓ FENYŐ © Marco Borggreve

ÉVADNYITÓ KONCERT
FENYŐ LÁSZLÓVAL

2019. SZEPTEMBER 27. 19.30

ZENEAKADÉMIA
Nagyterem

LISZT

Les Préludes - szimfonikus költemény, S 97

BARTÓK

Brácsaverseny, BB 128 (Serly Tibor átírata csellóra és zenekarra)

1. *Moderato - Lento parlando*
2. *Adagio religioso - Allegretto*
3. *Allegro vivace*

- szünet -

BERLIOZ

Fantasztikus szimfónia, op. 14

1. *Réveries - Passions (Álmok - Szenvedélyek)*
2. *Un bal (Bál)*
3. *Scène aux champs (Jelenet a mezőn)*
4. *Marche au supplice (Menet a vesztőhelyre)*
5. *Songé d'une nuit du sabbat (Boszorkányszombat)*

Közreműködik: **Fenyő László** cselló

Concerto Budapest

Vezényel: **Keller András**

FENYŐ LÁSZLÓ

Az 1975-ben született csellóművész számára a 2004-es Pablo Casals Gordonkaversenyen aratott győzelem hozta meg a világraszóló elismerést, s szólista pályája azóta is töretlen. Szinte valamennyi aktív magyar karmesterrel zenélt már együtt, a nemzetközi szférában pedig olyan koncerttermek színpadait hódította már meg, mint az amszterdami Concertgebouw vagy a londoni Wigmore Hall. Zenei tanulmányait a Zeneakadémia különleges tehetségek osztályában kezdte, tudását később Lübeckben tökéletesítette. 2001–2012 között a Frankfurti Rádió Szimfonikus Zenekarának szóló-csellistája volt, 2012 óta pedig a karlsruhei zeneművészeti főiskola tanára. A magyar csellóművész egy 1695-ben készült Matteo Goffriller mesterhangszeren játszik.

KELLER ANDRÁS és a CONCERTO BUDAPEST

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagyívű műsorszerkesztésével elkötelezetten képviseli a progresszív és sokszínű, egyedülálló repertoárt, mely a közkedvelt mesterművektől a legújabb, XXI. századi kortárs darabokig terjed. Vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Jevgenyij Koroljov, Boris Berezovsky, Isabelle Faust vagy Sir James Galway. Művészeti igazgatója 2007 óta a több mint 70 nemzetközi díjjal kitüntetett, Liszt-díjas, érdemes művész, Keller András, a Keller Quartet alapítója. A világszerte elismert hegedűművész, karmester, a prominens, londoni Guildhall School of Music and Drama kiemelt hegedűprofesszora.

LISZT Ferenc *Les Préludes* – szimfonikus költemény, S 97

Amikor 1856-ban megjelent a *Les Préludes* első kiadása, a mű címéhez Liszt hozzáfűzte zárójelben: Lamartine után. Ez egyértelmű utalás lehetett a kor irodalmában tájékozott közönség számára, miszerint a szimfonikus költemény programját a filozofikus beállítottságú költő azonos című verséből kölcsönözte a zeneszerző. Mindemellett a vers prózai összefoglalásaként egy rövid leírást is közölt Liszt, melynek első mondata magyarázza a darab címét: „Mi más is életünk, mint előjátékok szakadatlan sorozata ahhoz az ismeretlen dallamhoz, amelynek első, ünnepélyes hangját a halál csendíti meg?” A program ezután a prózai kérdésfelvetés után olyan témákat említ, mint a szerelem, vihar, a természetben megtalált megnyugvás, csata és győzelem. E romantikus toposzokként is felfogható szavak a zenei forma egyes részeit is jelentik, s a gyakorlott hallgató könnyedén beazonosítja a szerelmes, pasztorális vagy éppen katonai jelenetek egymásutánját. Mégis, kissé túl általánosnak tűnik ez a program, s valóban, nem téved a befogadó akkor sem, ha egy teljesen más történetet képzel el a zenét hallgatva. Ezt igazolja, hogy bár Liszt nem verte nagydobra, később kiderült, hogy a művet eredetileg a négy Joseph Autran verseire írt kórusműből álló sorozata (*Les quatre éléments*, vagyis a négy elem) nyitányának szánta. S talán ez a személyre szabhatóság, az értelmezési lehetőségek végtelensége biztosította a legnépszerűbb helyezést e műnek Liszt szimfonikus költeményei között.

BARTÓK Béla *Brácsaverseny*, BB 128 (Serly Tibor átírata csellóra és zenekarra)

„Nincs miért szépíteni a tényeket: Bartók nem írt brácsaversenyt.” – írja Kovács Sándor zenetudós, a mű egyik elemzésének írója. Valóban, ami Bartók utolsó, befejezetlen művéből maradt, nem több tizennégy kottaoldalnál, egy viszonylag teljesnek mondható első tétel vázlatnál, s néhány töredéknél a többi tételt illetően. A versenyművet William Primrose rendelte 1945 januárjában, amikor a zeneszerző utolsó erejével a feleségének szánt *III. zongoraverseny*en dolgozott. A Saranac Lake-nél töltött idő javított Bartók állapotán, így végül belekezdett a *Brácsaverseny*be is, s Primrose-nak írott levélfogalmazványból, illetve az utóbb előkerült vázlatokból sejthetjük, hogy a darabot háromtételre tervezte. A munkát végül nem tudta befejezni, s bár utóbb kiderült, Bartók sokkal kedvezőbb képet festett a mű előrehaladtáról, mint az valójában volt, mégis, túl sok értékes részlet maradt fenn ahhoz, hogy az

utódok hagyják csak úgy parlagon heverni. Így aztán felkérték Serly Tibort, hogy a vázlatok alapján fejezze be a darabot, amely később – hasonlóan Mozart *Requiem*éhez – a brácsások alap-repertoárdarabjává vált. Szintén Serly készítette el a darab csellóátíratát, amely ezen az estén elhangzik majd. A művet az egyik későbbi rekonstrukció készítője, Erdélyi Csaba úgy jellemezte: „A III. zongoraverseny Dittát ábrázolja, a Brácsaverseny az utolsó hónapok Bartókjának önarcképe”. S bár csak valóban kis részben mondható Bartók művének, mégis, hallgatva a *Brácsaverseny*t igaznak tűnik e megállapítás.

Hector BERLIOZ Fantasztikus szimfónia, op. 14

Sokan a romantika kezdeteként tekintenek Berlioz forradalmian újszerű *Fantasztikus szimfóniájára*, amelynek eredeti címe *Epizód egy művész életéből: Fantasztikus szimfónia öt tételben*. A mű újszerűsége több mindenben is megnyilvánul, a korabeli közönséget 1830-ban azonban leginkább önéletrajzi ihletettsége fogta meg. Berlioz ugyanis – mint ahogy arról a cím is árulkodik – saját életéből merített, s a történetet leírt formában a közönség kezébe is adta. A szimfónia egy fiatal művész reménytelen szerelmének állomásait mutatja be, amely Berlioz Harriet Smithson ír színésznő iránt táplált érzelmeit és csalódottságát dolgozza fel. A mű előképe Beethoven VI. (*Pastorale*) szimfóniája lehetett, amely a tételszámon túli azonosságon szintén rendelkezik programmal. A nagy elődre utal az is, hogy egy a szeretett nőt szimbolizáló zenei téma, ahogy Berlioz nevezi *idée fixe* minden egyes tételben más és más formában visszatér. Az első tételben a művész rádöbben érzelmeire, s nem tudja kiűzni fejből szerelme képét, akit a második tétel báljában meg is pillant, csak éppen egy másik férfi karjaiban. A harmadik tételben hősünk a természetbe menekül, de végül itt sem nyer vigasztalást, így a negyedik tételben elkeseredésében elhatározza, hogy megmérgezi magát ópiummal. Az adag bár végül nem halálos, mégis szörnyű hallucinációkat okoz a fiatalembernek, aki látja saját kivégzését, miután megölte kedvesét, majd az ötödik tételben – amelyben megjelenik a *Dieas irae* gregorián dallam is – saját temetésén vesz részt egy boszorkányszombat keretében. Később Berlioz a darab folytatását is megírta (*Lelio, vagy visszatérés az életbe*), amelynek bemutatója után végül Smithson kisasszony is beadta a derekát. Igaz, a valóságban nem tartott tovább a happy end tíz évnél, a *Fantasztikus szimfónia* halhatatlan mű lett.

Szöveg: Könyves-Tóth Zsuzsanna

LISZT, BARTÓK, BERLIOZ WITH LÁSZLÓ FENYŐ

LISZT *Les Préludes* - symphonic poem, S. 97

BARTÓK Cello Concerto

(transcription by Tibor Serly based on the Viola Concerto)

- *interval* -

BERLIOZ *Symphonie fantastique*, Op. 14

Featuring: **László Fenyő** cello

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **András Keller**

The opening work, Ferenc Liszt's symphonic poem *Les Préludes*, was first performed at a concert in Weimar in 1854. Today, it is perhaps the composer's best known and most popular piece after *Rhapsody No. 2*. "I am very glad to be able to tell you that your viola concerto is ready in draft, so that only the score has to be written, which means a purely mechanical work, so to speak. If nothing happens I can be through in 5 or 6 weeks." This is from a letter by Béla Bartók dated August 1945 to William Primrose, commissioner of the work, although the optimism proved tragically unfounded. The Viola Concerto was finally completed by Tibor Serly, who created the cello variation as well, which we hear with solo by Hungarian cellist László Fenyő, who ever since his triumph at the 2004 International Pablo Casals Violoncello Competition has toured the world. Finally, this Friday recital promises to be a witches' Sabbath and, of course, a ball thanks to Berlioz's *Symphonie fantastique*.

A HALLGATÁS NAPJA

2019. NOVEMBER 10.
VASÁRNAP 11.00-22.00 BMC
A HALLGATÁS NAPJA

A Concerto Budapest és a Budapest Music Center egynapos zenei maratonja, mely a kortárs zenére és a különböző korok remekművei között keletkező teremtő kölcsönhatásra összpontosítja a figyelmet.
Programigazgató: Keller András.

Moz art nap

2020. MÁRCIUS 1. | ZENEAKADÉMIA
MOZART-NAP

Kiváló szólisták, remek kamara-együttesek és zenekarok társaságában merülhetünk el Mozart rejtélyes világában, felfoghatatlan zsenijének közelében.

Beethoven napok

Fischer Annie tiszteletére

2020. ÁPRILIS 23-26.
MŰPA, BMC, ZENEAKADÉMIA
BEETHOVEN-NAPOK

Beethoven születésének 250. évfordulója alkalmából négynapos koncertsorozat keretében tiszteleg a fantasztikus zeneszerző előtt Keller András és a Concerto Budapest. Jegyek már kaphatók!

**Concerto
BUDAPEST**
született muzsikuskok

www.concertobudapest.hu

